

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/8-114

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

21.10.2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Доц. др Гордана Ђигић
2. Проф. др Љубиша Златановић
3. Доц. др Небојша Милићевић

2. Одлука Већа Департмана за психологију број 10/8-58 од 11.06.2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме:

Ана, Невена, Стевановић

2. Година уписа на мастер академске студије

2013

3. Назив студијског програма

Мастер академске студије психологије

III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА:

СТИЛОВИ УПРАВЉАЊА РАЗРЕДОМ, САМОЕФИКАСНОСТ НАСТАВНИКА И СТАВОВИ
ПРЕМА ИНКЛУЗИВНОМ ОБРАЗОВАЊУ

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА:

Предмет приложеног мастер рада представља испитивање односа између стилова наставника у управљању разредом и самоефикасности наставника с једне стране, и њихових ставова према инклузивном образовању с друге стране. Циљ истраживања је био да се утврди степен изражености испитиваних варијабли на испитаном узорку наставника, затим да се утврди да ли постоји повезаност међу овим конструктима, као и каква је природа те повезаности, а затим да се испита могућност предвиђања ставова наставника према инклузивном образовању на основу испитиваних карактеристика наставника. Истраживање је спроведено на пригодном узорку који чини 200 наставника предметне наставе из неколико основних школа на територији Лесковца. Резултати су показали да међу испитиваним варијаблама постоји статистички значајна повезаност, да испитиване карактеристике наставника остварују значајну корелацију са њиховим ставовима према инклузивном образовању, као и то да поједини стилови наставника у управљању разредом и поједине димензије њихове самоефикасности представљају значајне предикторе ставова према инклузивном образовању или појединих аспеката ових ставова. Рад је изложен на 112 страна и садржи, поред резимеа на српском и енглеском језику, следеће делове:

1. Теоријска основа која представља кратку најаву и даје сажето приказани оквир проблема којим се приложени мастер рад бави, изложена је на три стране.

2. Дефинисање појмова релевантних за реализовано истраживање заузима 27 страна. Ово поглавље рада има три целине у оквиру којих су представљени главни концепти који се разматрају у овом истраживању. У првој целини представљени су стилови управљања разредом и њихов значај за ефикасност наставе уопште, а нарочито за успешност наставе која је усмерена на ученике и уважава њихове индивидуалне карактеристике. Повезаност стилова наставника у управљању разредом са успешном реализацијом наставе у инклузивном моделу образовања упућује и на повезаност стилова управљања разредом са ставовима наставника према инклузивном образовању. Друга целина је посвећена концепту самоефикасности наставника, а трећа целина теоријског дела рада посвећена је ставовима наставника према инклузивном образовању. Поред одређења појмова од значаја за истраживање, у теоријском делу рада приказани су и налази истраживања вршених у свету и код нас, који су узети у обзир приликом формулисања проблема истраживања и постављања хипотеза.

3. Методолошки приступ проблему представљен је на 13 страна. Овај део рада обухвата дефинисање проблема истраживања, образложење теоријског и практичног значаја истраживања, циљеве истраживања, опис варијабли и коришћених инструмената, хипотезе, опис узорка, начина прикупљања и обраде података.

4. Резултати истраживања приказани су на 31 страни текста који садржи 27 табела, укључујући и табеле у којима је представљена структура испитаног узорка. Редослед којим су представљени резултати прати редослед наведених циљева и хипотеза истраживања. Најпре су наведени подаци о поузданости коришћених инструмената и дескриптивни статистички показатељи и мере изражености испитиваних варијабли: стилова управљања разредом, самоефикасности наставника и ставова наставника према инклузивном образовању. Затим су приказани резултати корелационих анализа које се тичу међусобне

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/8-114

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

21.10.2015.

повезаности између испитиваних карактеристика наставника (стилова управљања разредом и самоефикасности) и резултати испитивања повезаности између ових варијабли и ставова наставника према инклузивном образовању. Потом су приказани резултати испитивања могућности предикције ставова наставника према инклузивном образовању мерама изражености појединих стилова управљања разредом и појединих димензија самоефикасности наставника. На крају су приказани резултати испитивања односа између основних варијабли истраживања и испитаних социо-демографских карактеристика наставника.

5. Дискусија резултата је изложена на 16 страна. Добијени резултати су коментарисани у односу на хипотезе од којих се пошло у истраживању, као и у светлу постојећих теоријских знања и емпиријских налаза других истраживача који су се бавили сличним проблемима.

6. Закључак је дат на четири стране и садржи сажет приказ најзначајнијих налаза, као и осврт на нека ограничења спроведеног истраживања уз препоруке за даља истраживања.

7. Литература садржи укупно 125 библиографских јединица на српском, хрватском и енглеском језику.

8. На крају су као **прилози** дати инструменти коришћени у истраживању: Упитник за наставнике, Инвентар стилова управљања разредом (Ђигић и Стојиљковић), Норвешка скала самоефикасности (Skaalvik & Skaalvik) и Скала ставова према инклузивном образовању (Тодоровић и сар.).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Спроведено истраживање имало је за циљ испитивање повезаности стилова наставника у управљању разредом и самоефикасноснои наставника са њиховим ставовима према инклузивном образовању. Један од главних задатака је био и провера могућности третирања испитиваних карактеристика наставника као предиктора њихових ставова према инклузивном образовању, а испитиване су и разлике у степену изражености основних варијабли истраживања с обзиром на неке социодемографске карактеристике наставника (пол, старост, дужина радног стажа у образовању, ниво и врста образовања, искуство са особама и ученицима који имају сметње и тешкоће у развоју).

Интервенишући и интеракционистички стил управљања разредом показали су се као значајни предиктори ставова наставника према инклузивном образовању генерално, а и као значајни предиктори појединих аспеката ових ставова: ставова наставника према школовању деце са разним врстама тешкоћа у редовној школи, става о одговорности школе за пружање могућности за квалитетно образовање свој деци, а интервенишући стил се показао као значајан предиктор поверења у сопствене релевантне професионалне и личне капацитете

наставника. Када је реч о самоефикасности наставника као предиктору ставова наставника према инклузивном образовању, показало се да су поједине димензије самоефикасности значајни предиктори појединих аспеката ставова према инклузивном образовању: уверење наставника да може да успостави дисциплину има значајан парцијални допринос у предикцији става о одговорности школе за пружање адекватне подршке сваком детету, а самоефикасност у домену сарадње са колегама и родитељима има значајан допринос у предикцији поверења које наставници имају у сопствене професионалне и личне капацитете за остваривање инклузивног образовања.

Испитивање разлика у изражености основних варијабли истраживања с обзиром на социо-демографске варијабле показало је да се неке значајне разлике региструју у односу на пол, старост и дужину радног стажа у образовању, ниво и врсту образовања наставника, као и у односу на њихово искуство са особама којима јње потребна додатна подршка.

Резултати истраживања, поред теоријског, имају и практични значај. Повезаност између испитиваних варијабли указује на то да је ставове наставника према инклузивном образовању могуће учинити у већој мери прихватајућим уколико се код наставника развију неопходне професионалне вештине и компетенције за ефективно управљање разредом, а самим тим се подигне и њихов доживљај самоефикасности. С друге стране, ако наставници буду спремнији да прихвате концепт инклузивног образовања, то ће их учинити отворенијим да проналазе успешније начине прилагођавања наставе индивидуалним карактеристикама ученика. Најзначајнији резултат промена у овом кругу повезаности варијабли испитиваних у овом истраживању, било би унапређивање квалитета образовања за сву децу.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања су приказани систематично и у складу са претходно приказаним планом истраживања. Најпре су наведени подаци о поузданости коришћених инструмената и о изражености основних варијабли истраживања на испитаном узорку. Након приказа резултата тестирања међусобне повезаности међу испитиваним варијаблама, представљени су резултати испитивања могућности предвиђања ставова наставника према инклузивном образовању на основу мера појединих стилова управљања разредом и појединих димензија самоефикасности наставника. На крају су приказани резултати испитивања односа између основних варијабли истраживања и регистрованих социо-демографских карактеристика наставника. Добијени резултати су исправно тумачени и дискутовани у односу на релевантна теоријска и емпиријска знања.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Мастер рад *СТИЛОВИ УПРАВЉАЊА РАЗРЕДОМ, САМОЕФИКАСНОСТ НАСТАВНИКА И СТАВОВИ ПРЕМА ИНКЛУЗИВНОМ ОБРАЗОВАЊУ* урађен је у складу са образложењем наведеним у пријави теме и испуњава критеријуме самосталног истраживачког рада студената. Рад садржи све битне елементе. У теоријском делу су изложени концепти релевантни за спроведено истраживање, као и резултати досадашњих

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/8-114

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

21. 10. 2015.

истраживања која су се бавила стилима наставника у управљању разредом, самоефикасношћу наставника и њиховом повезаношћу са ставовима наставника према инклузивном образовању. У методолошком делу су најпре дефинисани сви неопходни елементи истраживања а затим су представљени добијени резултати. Након приказа резултата следи део у коме су налази дискутовани. Рад се завршава закључком који даје сажет приказ и коментар најважнијих налаза спроведеног истраживања, уз осврт на нека ограничења, али и истицање неких практичних импликација добијених резултата.

Може се рећи да је најзначајнији допринос овог истраживања емпиријска потврда претпоставке да се ставови наставника према инклузивном образовању могу предвиђати мерама стилова управљања разредом и самоефикасношћу наставника. Овакви налази упућују на то да је могуће допринети позитивнијим ставовима наставника према концепту инклузивног образовања преко развијања њихових компетенција за успешније вођење наставног процеса, чиме се истовремено побољшава и доживљај самоефикасношћу наставника.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.

Доц. Др Гордана Ђигић

2.

Проф. др Љубиша Златановић

3.

Доц. др Небојша Милићевић